

PEMBERI MAKLUMAT

PEMBERI MAKLUMAT?

PEMBERI MAKLUMAT!

WHISTLEBLOWER

PEMBERI MAKLUMAT!

1.0 Apakah yang dimaksudkan dengan Pemberitahuan Maklumat?

Dalam penyelidikan empirikal, pemberitahuan maklumat sering didefinisikan sebagai "pendedahan oleh kakitangan organisasi (bekas atau semasa) tentang amalan salah laku, tidak bermoral atau tidak sah di bawah kawalan majikan mereka, kepada orang atau organisasi yang mungkin tindakan dapat dilakukan".

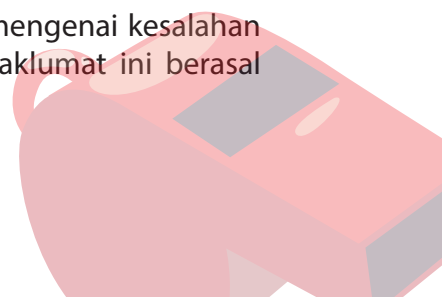
Pemberian maklumat boleh menjadi satu tindakan kebebasan bersuara, alat anti-rasuah, dan mekanisme pertikaian pengurusan dalaman. Ini membawa kepada beberapa definisi yang berbeza. Salah satu definisi moden yang pertama telah dibuat oleh aktivis pengguna Amerika Syarikat, Ralph Nader pada tahun 1971. Beliau menyifatkannya sebagai "Perbuatan oleh lelaki atau wanita yang mempercayai bahawa kepentingan umum mengatasi kepentingan organisasi yang dia sedang berkhidmat, memberi maklumat bahawa organisasi tersebut terlibat dalam rasuah, aktiviti haram, penipuan atau aktiviti berbahaya."

Istilah "pemberi maklumat" berasal daripada amalan pegawai polis, yang akan meniup wisel mereka ketika melihat sebarang kelakuan jenayah. Wisel itu adalah sebagai satu simbolik yang memberi insyarat kepada pegawai penguatkuasa undang-undang dan masyarakat umum mengenai bahaya yang sedang berlaku.

Pemberi maklumat boleh ditafsirkan sebagai bekas atau kakitangan semasa sesuatu organisasi, terutama milik agensi kerajaan atau organisasi perniagaan. Individu yang melaporkan salah laku atau penyalahgunaan undang-undang kepada badan yang berkuasa dianggap mengambil tindakan yang wajar. Kesalahan salah laku tersebut secara amnya merujuk kepada ancaman terhadap kepentingan umum, penipuan, pelanggaran kesihatan, keselamatan, rasuah dan pelanggaran peraturan.

Pemberi maklumat adalah orang yang menimbulkan kebimbangan mengenai kesalahan yang berlaku dalam organisasi atau entiti. Kebiasaanya, pemberi maklumat ini berasal daripada organisasi yang sama.

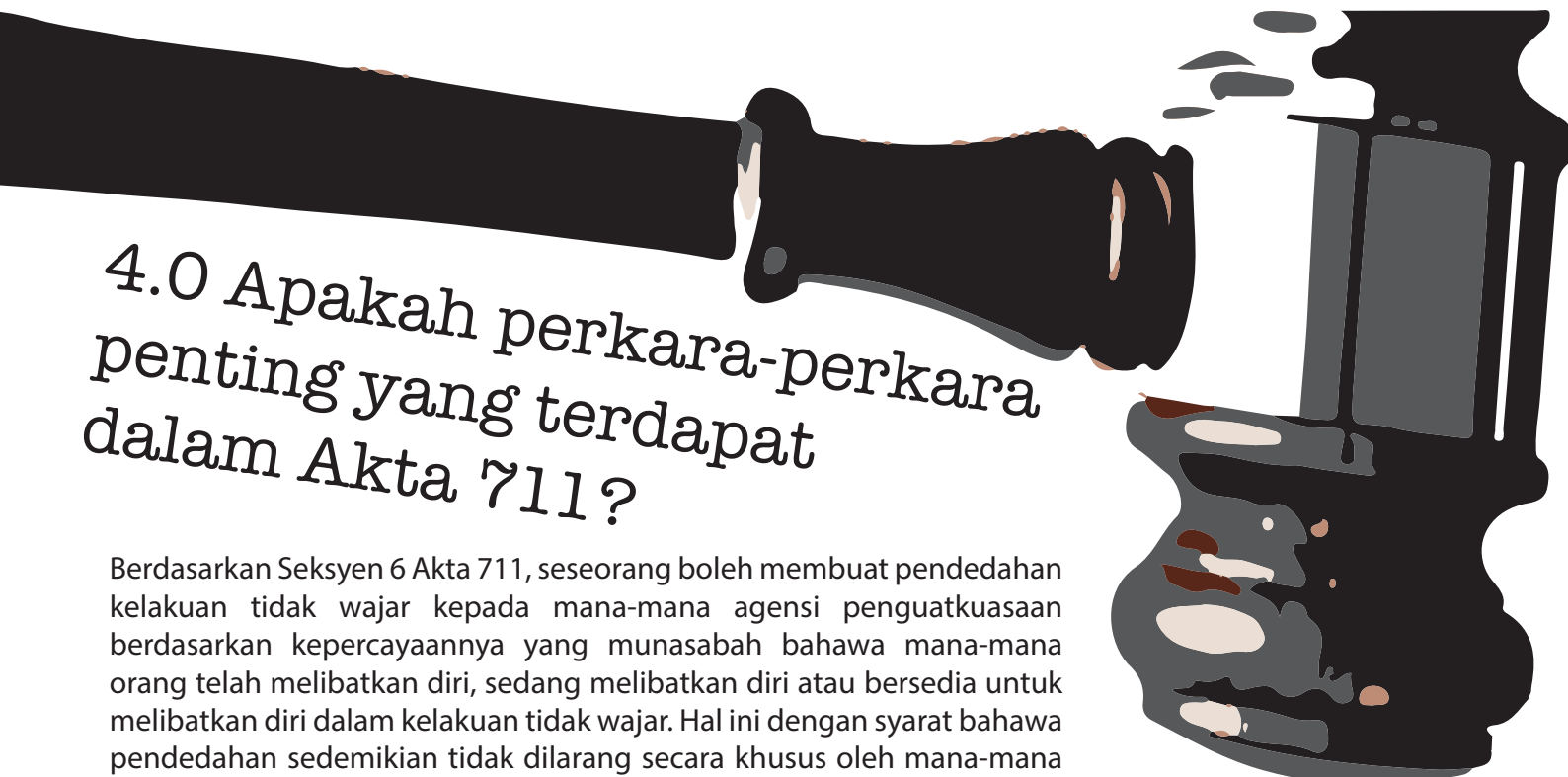
3.0

SEKARANG, APAKAH KEDUDUKAN PEMBERI MAKLUMAT BERDASARKAN UNDANG-UNDANG DI MALAYSIA?

Dengan Enakmen Akta Perlindungan Pemberi Maklumat 2010 (Akta 711), pegawai syarikat atau individu lain yang memberikan maklumat mengenai salah laku, kesalahan mana-mana pegawai atau pengarahnya berhak mendapat perlindungan yang lebih luas di bawah Akta ini.

Secara amnya, Akta 711 terpakai bagi pemberi maklumat yang mendedahkan maklumat yang berkaitan dengan kesalahan di sektor awam atau swasta. Penggubalan Akta 711 adalah sebahagian daripada usaha yang dilakukan oleh Malaysia untuk memenuhi kewajibannya di bawah "United Nation Convention" terhadap rasuah. Akta 711 ini mula berkuatkuasa pada 15 Disember 2010 dan merangkumi 27 bahagian."

4.0 Apakah perkara-perkara penting yang terdapat dalam Akta 711?

Berdasarkan Seksyen 6 Akta 711, seseorang boleh membuat pendedahan kelakuan tidak wajar kepada mana-mana agensi penguatkuasaan berdasarkan kepercayaannya yang munasabah bahawa mana-mana orang telah melibatkan diri, sedang melibatkan diri atau bersedia untuk melibatkan diri dalam kelakuan tidak wajar. Hal ini dengan syarat bahawa pendedahan sedemikian tidak dilarang secara khusus oleh mana-mana undang-undang bertulis.

4.1

Terdapat tiga (3) jenis perlindungan yang diberikan kepada pemberi maklumat seperti yang ditetapkan dalam Seksyen 7 Akta 711:

1.1

Pertama, segala maklumat mengenai salah laku yang telah dilaporkan dan maklumat peribadi pemberi maklumat akan dirahsiakan.

2.2

Pemberi maklumat juga berhak mendapat kekebalan daripada tindakan sivil dan jenayah kerana membuat pendedahan maklumat tersebut.

3.3

Tidak ada individu yang boleh mengambil tindakan memudaratkan (tindakan yang menyebabkan kecederaan, kehilangan, kerosakan, gangguan pekerjaan atau penghidupan yang sah) terhadapnya atau orang yang berkaitan dengannya sebagai balasan kepada pendedahan maklumat yang telah dibuat.

Perlindungan yang diberikan kepada pemberi maklumat bermula daripada Seksyen 7 sehingga Seksyen 10 dalam Akta 711. Tiga bidang perlindungan tersebut merangkumi maklumat sulit, kekebalan daripada tindakan sivil/jenayah dan perlindungan terhadap tindakan yang merugikan. Tindakan "memudaratkan" merangkumi:

- (i) Tindakan yang menyebabkan kecederaan, kehilangan atau kerosakan;
- (ii) Ugutan atau gangguan; dan
- (iii) Campur tangan undang-undang, pekerjaan atau mata pencarian mana-mana orang termasuk diskriminasi, pemecatan, penurunan pangkat, penggantungan, kerugian, penghentian atau perlakuan buruk yang berkaitan dengan pekerjaan, kerjaya, profesion, perdagangan, perniagaan seseorang atau pengambilan tindakan tatatertib.

4.2

Pemberi maklumat boleh mengadu kepada mana-mana agensi penguatkuasaan jika dia atau mana-mana orang yang berkaitan yang berhubungan dengannya menderita akibat daripada tindakan memudaratkan. Hal ini melanggar Seksyen 10 (1) Akta 711. Seseorang dianggap telah mengambil tindakan yang memudaratkan terhadap pemberi maklumat sekiranya: -

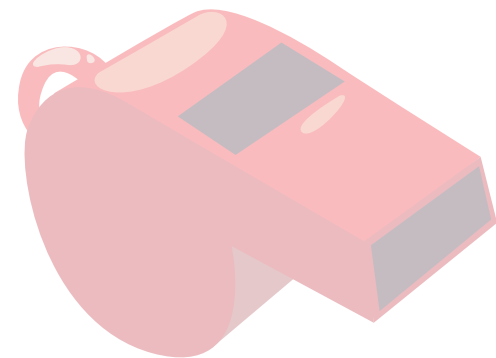
(i)

Sebab di sebalik tindakannya adalah kerana pendedahan salah laku yang tidak wajar atau kepercayaannya bahawa pemberi maklumat telah membuat atau bermaksud untuk membuat pendedahan mengenai kelakuan tidak wajar;

(ii)

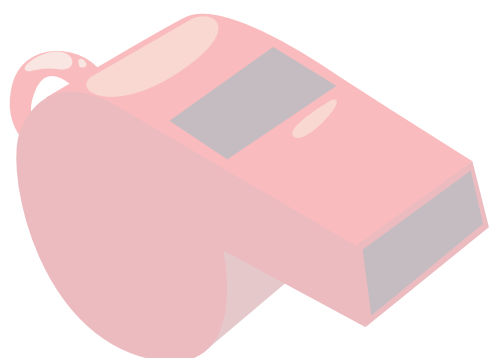
Dia menghasut atau mengizinkan orang lain untuk mengambil atau mengancam untuk mengambil tindakan yang memudaratkan terhadap pemberi maklumat kerana pendedahan salah laku yang tidak wajar tersebut. Dalam mana-mana prosiding, beban pembuktian ditanggung oleh defendan untuk membuktikan bahawa tindakan yang memudaratkan yang diambil terhadap pemberi maklumat bukanlah sebagai balasan atas laporan salah laku yang tidak wajar yang dibuat oleh pemberi maklumat.

Peruntukan Seksyen 10(6) menyebut bahawa mana-mana individu yang telah mengambil tindakan memudaratkan terhadap pemberi maklumat adalah bersalah dan apabila disabitkan, harus didenda tidak melebihi satu ratus ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh melebihi lima belas tahun atau kedua-duanya.

4.3

Walaupun bagaimanapun, perlindungan kepada pemberi maklumat di bawah Akta 711 boleh dibatalkan oleh agensi penguatkuasaan melalui enam keadaan di bawah Seksyen 11 (1) Akta 711 seperti yang berikut:

(a)

pemberi maklumat itu sendiri telah menyertai kelakuan tidak wajar yang didedahkan itu;

(b)

pemberi maklumat dengan sengaja membuat dalam pendedahan kelakuan tidak wajarnya suatu pernyataan material yang dia tahu atau percaya adalah palsu atau tidak percaya sebagai benar;

(c)

pendedahan kelakuan tidak wajar itu adalah remeh atau menyusahkan;

(d)

pendedahan kelakuan tidak wajar mempersoalkan merit dasar kerajaan terutamanya, termasuk dasar sesuatu badan awam;

(e)

pendedahan kelakuan tidak wajar dibuat semata-mata atau sebahagian besarnya dengan motif untuk mengelak daripada dibuang kerja atau tindakan tatatertib yang lain; atau

(f)

pemberi maklumat, dalam perjalanan membuat pendedahan itu atau memberikan maklumat lanjut, melakukan suatu kesalahan di bawah Akta ini.

Badan penguatkuasa mesti memberi notis bertulis kepada pemberi maklumat sekiranya perlindungan yang diberikan kepada pemberi maklumat dibatalkan. Mana-mana pemberi maklumat yang tidak berpuas hati dengan keputusan agensi penguatkuasaan yang membatalkan perlindungannya boleh merujuk keputusan tersebut ke Mahkamah.

5.

Selepas penguatkuasaan Akta Pemberi Maklumat 2010

Pada 26 April 2012, dalam sidang media, Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri Datuk Liew Vui Keong telah menyebut seperti berikut: Tiga puluh dua (32) pemberi maklumat dari sektor awam dan swasta telah diberi perlindungan di bawah Akta Perlindungan Pemberi Maklumat 2010. Beliau mengatakan bahawa dari Januari hingga 31 Mac tahun ini, terdapat 1,100 pendedahan mengenai kelakuan tidak wajar di bawah akta tersebut. "Tahun lalu, sebanyak 1,690 kes tingkah laku tidak wajar telah didedahkan," kata Liew ketika menjawab soalan Datuk Maijol Mahap di Dewan Negara hari ini. Katanya, tujuh agensi kerajaan telah melaksanakan Akta tersebut: Polis, Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia (SPRM), Jabatan Kastam Diraja Malaysia, Jabatan Imigresen, Jabatan Pengangkutan Jalan, Suruhanjaya Syarikat Malaysia (SSM) dan Suruhanjaya Sekuriti Malaysia (SC).

6. *Rumusan*

Kenyataannya, dengan mendedahkan maklumat tersembunyi yang sangat penting demi kebaikan syarikat, pemberi maklumat sebenarnya telah memberikan peluang kepada syarikat untuk mengatasi masalah kepentingan umum sebelum sesuatu kemudaratan terjadi. Namun demikian, dalam situasi kebanyakan yang terjadi sekarang, kakitangan mempunyai insentif yang paling sedikit untuk melaporkan kesalahan syarikat. Jika mereka melakukannya, sering kali mereka terpaksa menanggung kos yang besar terhadap kerjaya, peribadi dan kehidupan mereka. Bedah siasat mengenai tragedi yang mengakibatkan kehilangan atau pemberhentian kakitangan di sesuatu syarikat sering kali telah dimaklumkan bahawa kakitangan tersebut telah mengetahui tentang risiko kesihatan atau keselamatan, potensi masalah persekitaran, penipuan dan rasuah yang berlaku tetapi terlalu takut untuk melaporkannya kerana takut akan akibatnya.

Hal ini demikian adalah kerana kita seringkali terpaksa bergantung sepenuhnya pada budaya kerja syarikat untuk mengatasi sikap berdiam diri ketika menghadapi masalah dari pihak majikan.